

V databázi DNA je 192 tisíc vzorků. Chybí ale zákon pro jejich použití

Nad'a Adamičková
Marie Königová

DNA je dobrý sluha, ale může to být i zlý pán. Policii pomáhá vyřešit těžké případy i tzv. pomníčky, kdy se celá léta pachatele nedaří odhalit. Jenže to má háček.

I když odebrání vzorků DNA umožňuje zákon o policii i trestní řád, zákon pro nakládání se vzorky a jejich ukládání v Národní databázi již léta chybí. Policie se tak při použití této metody, kdy lze vzorek odebrat i za použití násilí, řídí pouze pokynem policejního prezidenta.

S tímto stavem se nesmířil poslanec Daniel Korte (TOP 09). Tento týden předložil návrh zákona, který má ukončit podle něho svévolné nakládání se vzorky.

Kortemu vadí, že uchovávání vzorků DNA funguje léta bez zákona. Pokyn policejního prezidenta je navíc utajován.

„Existence Národní databáze DNA je zcela nezákonná a podle mě protiústavní. Odporuje to podle mě zákonům a Listině základních práv a svobod. Omezení lidských práv lze ukládat pouze zákonem, což pokyn policejního prezidenta není,“ tvrdí poslanec.

Zničení vzorků znemožní přezkum

V databázi jsou totiž uloženy i vzorky nejen podezřelých, ale i svědků či lidí, kteří se vzorky nakládají.

Jak Právu sdělila Petra Srnková, mluvčí Kriminálního ústavu, který databázi od roku 2002 pomocí softwaru CODIS získaného od americké FBI spravuje, bylo zde k 14. říjnu 2015

zhruba 192 400 profilů DNA. „Z toho je asi 170 500 profilů osob obviněných a odsouzených a kolem 16 400 profilů DNA stop z míst neobjasněných trestných činů a 722 profilů neznámých mrtvol,“ uvedla.

„V ostatních případech jde „o eliminační profily osob, které zajišťují stopy na místě činu, pracují v laboratořích nebo se stopami bezprostředně přicházejí do kontaktu, i obětí, pohřešovaných

Existence Národní databáze DNA je nezákonná a podle mě protiústavní

Daniel Korte

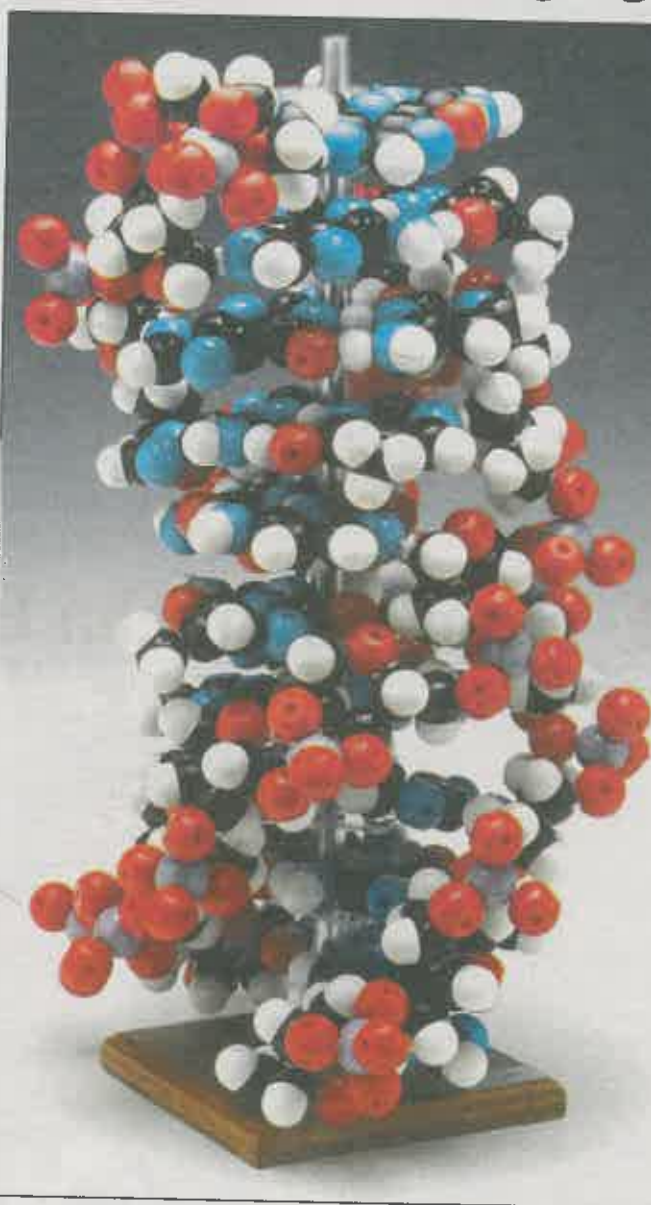
osob či profily příbuzných neznámých osob,“ dodala pro Právo Srnková.

Korte se rozhodl zákon podat letos, kdy byl těsně před vynesením rozsudku v případě vraždy v Ústí nad Labem polapen pravý pachatel.

Další inspirací mu byl případ Jiřího Pivody, kterému byl vzorek odebrán v době, kdy seděl ve vězení za hospodářský delikt, a on se nyní soudní cestou domáhá, aby byl z databáze vymazán.

„Teď se z odebraného vzorku udělá profil, tedy kódované číslo, a pak se vzorek zničí. Není tak z čeho udělat kontrolní přepočítání a není možné zabránit justičním omylům,“ řekl Korte Právu.

Proto navrhuje, aby se část vzorku zachovala pro případný přezkum znalcem. „Získaný profil je často korunním důkazem při soudním líčení, tak musí mít

Ilustrace foto archiv ČTK

obžalovaný právo na nezávislý přezkum,“ tvrdí Korte.

Poukázal na některé případy

ze zahraničí, kdy se po letech ukázalo, že odsouzený pachatel si zbytečně odseděl desítky roků

za mřížemi. Na to, že se i v ČR podobné situace řeší, upozornil Právo advokát Jan Vobořil, který je ředitelem neziskové organizace Iuridicum Remedium.

Odsouzen za vraždu: pochybnosti o vině

„Právě řešíme případ Aleše Provazníka, který byl v roce 2003 odsouzen za vraždu, odešel si deset let, je v ochranné léčbě. Podali jsme návrh na obnovu řízení. Vypadá to, že došlo k zaměně vzorků, což byl klíčový důkaz,“ řekl Právu.

Dodal, že se zatím nedokázali dobrat toho, zda byl vzorek zlikvidován. Proto je povinnost uchovávat část vzorku v návrhu zákona, který pro Korteho připravil na základě své praxe.

„V rámci obnoveného procesu bychom si chtěli vyžádat vzorky, jsou-li k dispozici, aby mohla být zpochybněna analýza,“ uvedl advokát.

„Na záměnu vzorků ukazuje jen to, že pod nehty pana Provazníka mělo být nalezeno DNA oběti, kterou měl zavraždit, a pod jejími nehty mělo být DNA jeho. Nález ale podle mě nedává smysl, protože tam nebylo nalezeno DNA toho člověka, jehož byly nehty. Takže jde o genetický nesmysl,“ podotkl k tomu pro Právo Vobořil.

Léta přehazovaný horký brambor

Podle něho policie možná tají pokyn svého prezidenta, aby se chránila pro případ, kdy by ho sama porušila. Proto se advokát domáhá jeho zveřejnění i soudní cestou. Zatím neúspěšně.

Úkol sepsat zákon dostalo vnitro již v roce 2012, ale po pá-

K čemu DNA pomohla

Odhalit v roce 2004 třináctiletého pachatele vraždy spolužačky v Kmetiněvsi.

Loni usvědčit recidivistu ze znásilnění a vraždy ženy u Pivovarského rybníka.

Potvrdit totožnost zpěvačky Ivetty Bartošové, která spáchala sebevraždu skokem pod vlak.

Odhalit letos po sedmi letech pachatele loupežného přepadení pošty v Poříčí nad Sázavou.

du Nečasovy vlády nastoupil Rusnokův tým, který, aby měl čistý stůl, když končil, úkol zrušil. „Mluvil jsem o tom s tehdejším šéfem Úřadu na ochranu osobních údajů Igorem Němcem a ten, i když se snažil na problém upozorňovat, mluvil podle mě do zdi,“ řekl Korte.

„Ministr Milan Chovanec, kterého jsem oslovil, se prý snažil dohledat, co vnitro již udělalo, ale nic nenašel. A náměstek policejního prezidenta Zdeněk Laube mi tvrdil, že podle něho je vše ošetřeno dostatečně. To byla pro mě ta pověstná poslední kapka,“ dodal Korte.

Poslanec je přesvědčen, že v databázi by měly být uchovávány pouze vzorky pachatelů násilných trestných činů a hlavně sexuálně motivovaných činů. Nesouhlasí s argumentem policistů, že pachatel drobné trestné činnosti se stejně jednou dopustí násilí.

Zákon má také jasně říci, že do databáze mají přístup pouze orgány činné v trestním řízení a soudem stanovení znalci, aby byla zachována bezpečnost vzorků i profilů lidí.

Statisíce Kleslové od státních firem

Starostka Prahy 10 a bývalá místopředsedkyně ANO Radmila

znamných společností. Vztah advokáta a klienta ie ze zákona dů-

sjednané doby skončila na konci července. Důvodem bylo

Babiš: V boji proti korupci chybí řešení